

Riktlinjer Psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM)

Dokumentstatus	
Beslutad av	Social- och arbetsmarknadsnämnden
Beslutsdatum	2023-12-19, § 93
Dokumentägare	Social- och arbetsmarknadsnämnden genom välfärd och omsorgsdirektör
Dokumentstyp	Styrande dokument
Giltig från och med till och med	Mandatperiod 2023-2026
Aktualitetsprövning	I samband med varje ny mandatperiod
Version	1.0

Innehåll

Definitioner	5
Förord.....	6
Riktlinjernas omfattning	6
Mål och syfte med krisberedskapsarbetet	6
Krisberedskapsarbetets grunder	7
Styrdokument för säkerhetsarbetet	7
Nationella styrdokument	7
Sundbybergs stads övergripande styrdokument.....	7
Lokala styrdokument	8
Relation till övriga styrande dokument.....	8
Avgränsningar	8
Revision och giltighetstid.....	8
Avsteg	8
Beslut om anvisningar.....	8
Roller och ansvar	9
Kommunfullmäktige	9
Social- och arbetsmarknadsnämnden	9
Övriga nämnder	9
Organisation POSOM.....	9
Uppdrag.....	9
Syfte och målsättning.....	10
Ansvar och ledning.....	10
Aktivering av POSOM	10
Personal	10
Utbildning och övning.....	10
Samverkan.....	11
Uppföljning	11

Definitioner

För användningen av dessa riktlinjer gäller följande termer och definitioner:

Allvarlig händelse Händelse som är så omfattande eller allvarlig att resurserna måste organiseras, ledas eller användas på ett särskilt sätt.

Trygghetspunkt En mötesplats dit människor kan vända sig vid större samhällsstörningar.

Förord

Vid allvarliga händelser som drabbar staden uppstår vid sidan av behovet av medicinsk vård ofta psykologiska och sociala behov hos drabbade och närstående. Sundbybergs stad har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver enligt 2 kap. 1 § socialtjänstlagen. Sundbybergs stad har för ändamålet en beredskapsgrupp utsedd för psykiskt och socialt omhändertagande, POSOM. POSOM ingår som en del i Sundbybergs stads krisberedskap.

I detta kapitel finns en förklaring till vad krisberedskap syftar till, grundläggande bestämmelser och en genomgång av hur regelverket ser ut med mera.

Riktlinjernas omfattning

I dessa riktlinjer för psykiskt och socialt omhändertagande (POSOM) för Sundbybergs stad konkretiseras den inriktning för krisberedskap som fullmäktige fastställt i krisberedskapsplan. Riktlinjerna ska efterlevas av samtliga nämnder, styrelser och bolag inom Sundbybergs stad.

Riktlinjerna ska följas inom ramen för program och projekt som bedrivs i stadens regi.

Riktlinjerna beaktar vad som anges i Regionala vägledningen psykologiskt och socialt stöd vid en allvarlig händelse i Stockholms län, 2018-05-02, Samverkan Stockholmsregionen (SSR).

Mål och syfte med krisberedskapsarbetet

Följande mål för krisberedskapsarbetet har fastställts i stadens krisberedskapsplan:

- Staden ska ha god kunskap om risker och sårbarheter som kan påverka verksamheterna negativt. Konsekvenserna ska analyseras.
- Staden ska ha en planering för hur risker och sårbarhet ska undanröjas och minimeras. Staden ska därutöver ha en planering för hantering av konsekvenserna av en samhällsstörning.
- Staden ska ha en god förmåga att hantera en samhällsstörning. Det vill säga att vidta de nödvändiga åtgärder som krävs för att säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas, samt att ge invånare, massmedia och myndigheter tillräcklig och korrekt information om en händelse.

- Staden ska aktivt delta i samordning av krishantering med andra aktörer inom Samverkan Stockholmsregionen (SSR) och verka för samordning inom det egna geografiska området, både i det förberedande arbetet och under en samhällsstörning.
- Staden ska vidta de förberedelser som behövs för att den verksamhet som behövs under höjd beredskap kan bedrivas (beredskapsförberedelser).
- Staden ska i sitt krisberedskapsarbete och planering inför höjd beredskap, beakta funktionshinder- och barnrättsperspektivet.

Krisberedskapsarbetets grunder

Krisberedskapsarbetet inom Sundbybergs stads nämnder, styrelser och bolag ska bedrivas på ett systematiskt och långsiktigt sätt.

Respektive nämnd, styrelse och bolag ansvarar för att de tillgångar som man förvaltar för stadens räkning identifieras och ges en lämplig skyddsnivå utifrån bedömt skyddsvärde och beräknad risk.

Sektorer och bolag ska utifrån återkommande utvärderingar och analyser samt inträffade tillbud avgöra hur risker relaterade till krisberedskap ska hanteras och vidta nödvändiga åtgärder för att upprätthålla rätt skyddsnivåer för tillgångarna.

Ansvar för krisberedskap är kopplad till det delegerade verksamhetsansvaret. Det betyder att varje person som är ansvarig för en verksamhet eller får ett särskilt delegerat verksamhetsansvar också är ansvarig för krisberedskapen i den verksamheten.

Styrdokument för säkerhetsarbetet

Nationella styrdokument

Alla som är verksamma inom eller arbetar på uppdrag av Sundbybergs stad ska, förutom dessa riktlinjer, följa ett antal lagar, förordningar och andra föreskrifter inom området. Hit hör bland annat lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap (LEH) samt lag (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap med tillhörande föreskrifter.

Sundbybergs stads övergripande styrdokument

Krisberedskapsplan Instruktion för stadsdirektören

Reglemente för krisledningsnämnden Reglemente för kommunstyrelsen

Reglemente för social- och arbetsmarknadsnämnden

Lokala styrdokument

Varje nämnd och styrelse ska styra och leda krisberedskapsarbetet inom dess verksamhetsområde. Styrdokumentet på denna nivå består av lokala riktlinjer och anvisningar för krisberedskap. Dessa dokument innehåller preciseringar och tillägg till de koncernövergripande styrdokumentet, med utgångspunkt från den egna organisationens specifika behov och i enlighet med övergripande styrdokument.

Om det finns behov utarbetas även lokala anvisningar av respektive sektor och bolag. De beskriver detaljerat hur rutiner och åtgärder utformas och tillämpas för att krisberedskapsarbetet ska kunna realiseras i verksamheten.

Relation till övriga styrande dokument

Förutom krisberedskapsplan finns andra styrande dokument som också har betydelse för krisberedskapen inom Sundbybergs stad. För att uppnå en helhetssyn i krisberedskapsarbetet behöver dessa regelverk tillämpas integrerat. Exempel på dessa styrdokument är budgeten, reglerna för intern styrning och kontroll respektive informationssäkerhet, systemförvaltningsmodell.

Samtliga styrande dokument återfinns på www.sundbyberg.se

Avgränsningar

Dessa riktlinjer omfattar endast det arbete som bedrivs inom ramen för POSOM. Riktlinjerna omfattar inte trygghetsskapande insatser eller insatser vid mindre händelser och olyckor.

Revision och giltighetstid

Dessa riktlinjer ska revideras vid behov, dock minst en gång under varje mandatperiod.

Avsteg

Avsteg från dessa riktlinjer beslutas av stadsdirektören eller välfärd och omsorgsdirektör var för sig.

Beslut om anvisningar

Välfärd och omsorgsdirektör beslutar om anvisningar till dessa riktlinjer.

Roller och ansvar

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har det yttersta ansvaret för Sundbybergs stads krisberedskapsarbete och fastställer varje mandatperiod den krisberedskapsplan som ska gälla för Sundbybergs stad.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att ta fram och besluta om riktlinjer för POSOM samt att dessa hålls aktuella. Social- och arbetsmarknadsnämnden har ansvaret för samordning och uppföljning av stadens POSOM-arbete och har därmed det övergripande ansvaret för stadens arbete med psykiskt och socialt omhändertagande.

Övriga nämnder

Övriga nämnder i staden bidrar med deltagare i arbetet inom POSOM.

Organisation POSOM

Uppdrag

POSOM:s uppdrag är att organisera, samordna och tillhandahålla krisstöd till drabbade, som inte är i behov av sjukvård, i samband med allvarliga händelser inom staden eller vid allvarliga händelser på annan ort/land där Sundbybergs invånare är inblandade.

POSOM aktiveras vid allvarlig händelse när behovet av stöd inte kan tillgodoses på annat sätt och utgör ett komplement till ordinarie verksamhet.

POSOM:s uppgifter är bland annat:

- att vara stödpersoner till individer och familjer vid allvarliga händelser,
- att bemanna trygghetspunkter med personal för krisstöd,
- att samverka med övriga organisationer som berörs av händelsen,
- att ansvara, tillsammans med övriga aktörer, för att uppföljande informationsträffar kopplat till händelsen görs,
- att verka för utbildning i den egna organisationen.

POSOM:s uppdrag omfattar inte behovet av trygghetsskapande insatser eller insatser vid mindre händelser och olyckor.

Syfte och målsättning

Syfte och målsättning med stadens POSOM-arbete är att stödja individer och familjer som drabbas av en allvarlig händelse, så att psykiska och sociala konsekvenser kan minimeras på både kort och lång sikt.

Ansvar och ledning

Politiskt ansvar: social- och arbetsmarknadsnämnden

Ledningsansvar: välfärd och omsorgsdirektör, sektorn för välfärd och omsorg

Samordningsansvar: särskilt utsedd tjänsteperson, sektorn för välfärd och omsorg

Aktivering av POSOM

POSOM-gruppen finns inte som en ordinarie verksamhet utan aktiveras vid behov. POSOM aktiveras av: stadens tjänsteperson i beredskap (TIB)

Personal

POSOM:s verksamhet sker inom ordinarie tjänst för personal som är anställd i staden. Detta innebär att det är sektorerna med berörd arbetsplats och ledning som står för lön och eventuell övertidsersättning i samband med att POSOM har aktiverats, samt i samband med träffar och utbildningsinsatser. Deltagare i POSOM som har annan arbetsgivare måste ha ett godkännande av sin chef om att denne står för ersättning när den anställda aktiveras i POSOM. När POSOM-gruppen är aktiverad prioriteras POSOM-uppdraget före ordinarie tjänstgöring. Deltagare i POSOM har ingen jourberedskap.

Utbildning och övning

I enlighet med stadens krisberedskapsplan är målsättningen att de aktörer som ingår i POSOM-gruppen ska upprätthålla en god förmåga avseende psykiskt och socialt omhändertagande vid allvarliga händelser.

För att kunna ge ett likvärdigt stöd till drabbade bör alla som ger psykologiskt och socialt stöd ha grundläggande kris- och katastrofpsykologisk kunskap som utgår från rådande principer för kristöd. Inom ramen för POSOM ska regelbunden utbildning och övning ingå.

Samverkan

POSOM ska stå för akuta insatser i samband med allvarliga händelser där inte samhällets ordinarie resurser räcker till. POSOM-gruppen aktiveras relativt sällan varför det är viktigt att samordna resurser som finns lokalt och regionalt. Samverkan kan resultera i nätverk för kompetens- och erfarenhetsutbyte samt gemensamma utbildningsinsatser.

Möjlighet till samverkan med Region Stockholms PKL-grupper finns (psykologisk och psykiatrisk katastrofledning).

Uppföljning

Nämnder och bolagsstyrelsers uppföljning av denna riktlinjes efterlevnad ska ske enligt Sundbybergs stads styrmodell med principer för planering, uppföljning och ekonomistyrning, vilket i huvudsak innebär att den ska följas upp på samma sätt och samtidigt som övriga styrande dokument. Välfärd och omsorgsdirektör initierar vid behov en översyn och utvärdering av riktlinjen med hänsyn till lämplighet, omfattning och effektivitet.